

ESCAPE

PROGRAM: TADSIKISTAN, USBEKISTAN, KIRGISISTAN OG KASAKHSTAN

🍴 16 frokoster, 16 lunsjer og 16 middager inkludert

Dag 1

Avreise

Avreise ved lunsjtid fra Oslo Gardermoen med Turkish Airlines, noen timer transitt i Istanbul, og så nattfly mot øst.

Måltider inkludert: Enklere måltider på flyene

Dag 2

Dushanbe

🍴 Frokost, lunsj, middag

Ankomst i grålysningen, til sengs til fuglesang. Etter noen timer på øyet er vi klare for å utforske Dushanbe. Sovjeterne og så det selvstendige Tadsjikistan har skapt en moderne

Programmet sist oppdatert 31. oktober 2020, 22:39

For priser, avgangsdato, betingelser og rikere presentasjon av turen, se:

<https://escape.no/reiser/tadsjikistan-kirgisistan-kasakhstan/>

storby under snedekkede fjell. Nasjonalmuseet gir en god introduksjon til natur, historie og kunst. Tre mil vest for byen ligger Hissar-festningen. Ikke veldig mye å se, bare porten til festningen overlevde Den rød hærs angrep. Utenfor ligger to madrassaer, koranskoler, den eldste fra femtenhundretallet, og her står et morbærtre med historie, eller legender, helt tilbake til Alis tid, profeten Muhammeds svigersønn. Tilbake i Dushanbe vil vi flanere i byens botaniske have, gamle trær, mer enn 2000 arter fra planteriket – et godt sted for å være sammen med lokale folk.

Dag 3

Dushanbe - Penjikent (260 km - ca. 6 timers kjøring)

🍴 Frokost, lunsj, middag

Vi kjører gjennom Fann-fjellene med et pass der drøyt fem kilometer lange Ansob-tunnelen fører oss gjennom dypt mørke til nytt lys 2700 moh. Nede i dalen på den andre siden følger vi Zerafson-elven. Elvebreddene er frodige og grønne, her og der skimter vi festninger etter sogdianerne, et persisktalende folk som kontrollerte mye av handelen på Silkeveien i flere århundreder rundt Kristi tid. I Penjikent skal vi høre mer om dem, og se rester av deres by fra perioden mellom rundt 400 f.Kr. til 700-tallet etter, da araberne la den i ruiner. Her er funnet veggmalerier som skildrer livet og religionen, og noen av dem kan vi se i museet på stedet, andre så vi i Dushanbe i går.

Dag 4

Dagstur til syv sjøer (80 + 80 km)

🍴 Frokost, lunsj, middag

Vi begynner dagen med stopp i Sarazm, «stedet der landet begynner», et sted som var bebodd for mer enn 5500 år siden. Grunnmurer etter bybebyggelse er godt bevart, og et lite museum dokumenterer handel med Iran og India. – På UNESCOs verdensarvliste. Vi kjører dypere inn i Fann-fjellene til Haf kul, «sju sjøer», som ligger som et perlebånd, hver med sin farve, og inviterer til små gåturer om man vil. Eller å bare sette seg ende ned og nyte landskapet.

« – Den kinesiske munk Hsuan Tsang på 600-tallet siger om Tien Shan: Disse bjerge strækker seg over tusinder av mil. Der er talrike høje toppe mellem dem. Dalene er dunkle og fulde av avgrunde. Sneen, som har samlet sig på bjergene siden verdens skabelse, har forvandlet sig til isbjerge, som ikke smelter hverken om foråret eller om sommeren. Det går en sterk kold vind, og den rejsende bliver forulempet av drager.

Fra Hans Scherfig: Hos Kirgiserne

Dag 5

Penjikent - Istaravshan - Khodjent (260 km - ca. 6 timers kjøring)

☪️ Frokost, lunsj, middag

På morgenen kjører vi østover, langs Zerafson-elven. Dalen er vill og vakker. Veien klatrer opp i Turkestan-fjellene, dramatiske landskaper, til Shakhristan-passet (3378 moh) og så ned gjennom skoger til Fergana-dalen. Underveis besøker vi Istaravshan, i sin tid en viktig skysstasjon på Silkeveien. Alexander den store herjet den, mongolene la den i ruiner, og tsarens tropper på 1800-tallet viste ingen nåde. Men byen har monumenter: En minaret fra Timur Lenks tid, 1400-tallet, viser vei til et kompleks av mausoleer og en moske bygget i tre. Har vi tid til et besøk i basaren også? Khodjent, på bredden av Syr-Darya, er grunnlagt to ganger: Av persernes kongens konge Kyros på 500-tallet f. Kr. og av Alexander den store, et par hundre år senere. Byens festning, et stort areal med voller og vollgraver, utbygget og forsterket gjennom århundreder, måtte imidlertid gi seg for Genghis Khan og hans beleiring. Senere gjenreist og utbygget. Byen har den største basaren i Sentral-Asia, her møter vi smak og behag og hører folk med mange tungemål.

Dag 6

Khodjent - Fergana (300 km - drøyt 5 timers kjøring)

☪️ Frokost, lunsj, middag

Vi er i den vestlige delen av Fergana-dalen. På formiddagen forlater vi Tadjikistan og kjører over grensen til Usbekistan. Underveis besøker vi byen Rishtan som er berømt for keramikk. Her er lerjord som er rik på mineraler, vel egnet for keramikkproduksjon. Folk i Rishtan har produsert keramikk i tusen år, byen var et knutepunkt på Silkeveien. Flisene på khanens palass i Khodjent er laget i Rishtan. I sovjet-tiden ble all produksjon statlig, nå er den privat, og keramikk fra Rishtan med intrikate mønstre i blått og grønt er kjent i hele Usbekistan. Vi overnatter i byen Fergana, Nye Margilan, som russerne kalte byen.

Dag 7

Fergana - Margilan- Doslik - Osh (160 km - 3 timers kjøring)

☪️ Frokost, lunsj, middag

Tradisjonelle Margilan var en viktig by på Silkeveien, ikke bare som transittpunkt, men også fordi byen selv produserte førsteklassesilke. Det gjør den fortsatt – silkefabrikken Yodgorlik viser oss alle stadier i tradisjonell silkeproduksjon, som de «lærte» av kineserne for lenge siden. Vi begynner med et halvannet hundre år gammelt morbærtre, mat for silkeormer, og følger hele prosessen frem til tepper blir knyttet og silkestoffer blir vevet med ikat-teknikk. Khan atlas, kongelig silke, glitrer!

Vi fortsetter ferden gjennom den vakre Fergana-dalen, et landskap av grønne åser, vidder og dyrket mark. Ved Dostlik krysser vi grensen mellom Usbekistan og Kirgisistan, og når

frem til Osh – i tide for en hvil før middag.

Dag 8

Osh

🍴 Frokost, lunsj, middag

Vi har hele dagen til å utforske Osh – og kanskje få en pust i bakken. Bybildet domineres av en fjellformasjon kalt Salomos trone, et pilgrimssted gjennom århundrer for muslimer som sier at profeten i sin tid forrettet bønnen her. Her er flere grotter med kraftfulle stener som sies å gi kvinner fruktbarhet dersom de gnir og gnukker på dem. Ved foten av fjellet ligger Baburs hus, et bønnerom som den lokale lokale gutten Zahiruddin Babur bygde. Her ba han for å få styrke til det livsverk han skapte ved å erobre India og grunnlegge moghul-dynastiet. Osh har selvfølgelig også en farverik basar her i byen hvor kirgisere, tadjiker og usbeker møtes.

Dag 9

Osh - Suusamy (460 km - 9 timers kjøring)

🍴 Frokost, lunsj, middag

Turens lengste kjøreetappe, det kan ikke bli annerledes. Landet er øde og tomt. På vei ut mot de store, vide landskapene skal vi besøke Uzgen, en viktig by på gamle silkevei-traseer allerede et par hundreår før Kristus. Her er tre mausoleer fra karakhan-tiden, sist på 1100-tallet. En minaret hever seg 44 m over byen, et fyrtårn i landskapet. Ja nettopp, et fyrtårn som karavanene kunne se på store avstander og manøvrere etter. Veien fører oss gjennom lite befolkede, men desto mer uberørte og vakre, områder. Her er det langt til naboen! En og annen jailoo, sommerbeiter med yurt-leirer. Vi følger veien, over bølgende, grønne landskaper, gjennom fjell og daler, til Toktogul-sjøen, det største vannreservoaret i Sentral-Asia. Mange stopp for å fotografere og strekke bena. Herfra foretar vi en ny oppstigning gjennom Talas Ala-too-fjellene, til Ala Bel-passet (3175 moh). På vei ned møter vi Suusamyrelven og følger den inn i dalen med samme navn. Her ligger en turistlandsby hvor vi tilbringer natten.

« – Hun stirret lenge mot solnedgangen. Langt der bort, på den andre siden av elven, et eller annet sted ved den kazakhiske steppe, glødet slåttetidens utmattende aftensol som åpningen på en tent bakerovn. Den seilte langsomt ned bak horisonten, mens den farvet de lette skyene på himmelen i et purpurrødt ildskjær og kastet et siste gjenskinn ned på den fiolette steppen, der de dypeste partiene allerede lå hyllet inn i skumringens blålige halvmørke. Dsjamilja så mot solnedgangen med en stille henrykkelse, som sto hun foran en åpenbaring fra eventyret. Ansiktet lyste av ømhet; et barnlig, mykt smil spilte på hennes halvåpne lepper. Og hun vendte seg mot meg

Dag 10

Suusamyr - Bishkek (200 km - 4-5 timers kjøring)

🍴 Frokost, lunsj, middag

Suusamyr er et bra sted å våkne – dalen er frodig og rik, godt for øyet, godt for en liten morgentur til fots. Nye hårnålssvinger fører oss opp i Kirgiz-kjeden, som vi krysser i Too Ashu-passet (3180 moh.). På vei ned til lavere strøk følger vi den mektige Kokomeren-elven. Den roper på utbyggere, og kinesere er i ferd med å følge kallet. Formiddagens kjøretur bringer oss til Kirgisistans hovedstad, Bishkek. Opprinnelig lå her en festning bygget av usbekiske prinser som ville beskytte Silkeveien. Byen ligger i en dal i Tien Shan-fjellene, så på godværsdager er bybildet preget av fjell – og av at byen ble bygget av tsar-tidens russiske arkitekter, med brede boulevarder flankert av vannkanaler, monumentalbygg med marmorfasader, og boligblokker i sovjet-stil. Byen roser seg av sitt ungdommelige folkeliv. Vi skal vandre langs Eke-alleen til et friluftsgalleri for skulptur. Vi skal også se monumentet over Manas, en kirgisisk sagahelt som forente førti stammer til å stå imot arvefienden, uigurene.

Dag 11

Bishkek - Chon-Kemin (150 km - ca. 3 timers kjøring)

🍴 Frokost, lunsj, middag

På formiddagen fortsetter vi å utforske Bishkek, tidligere kalt Frunze, etter den sovjetiske general som la store deler av Sentral-Asia inn i Samveldet. Litt ut på dagen kjører vi til Chuy-dalen øst for Bishkek, der vi finner Burana-tårnet, en minaret reist av konger av en turkumen stamme på slutten åttehundretallet. Dette var et landemerke på Silkeveien, et «fyrtårn» for karavanene. Tidens tann har kuttet toppen, men det reiser seg fortsatt 25 meter over landskapet, og har naturligvis sine legender å fortelle. – Herfra opp i Chon-Kemin-dalen, en nasjonalpark som ligger oppunder 2000 meter over havet. Meget variert flora og fauna, inkludert snøleopard, lever i parken, men kan vel være vanskelig å få øye på. – Overnatting i et hyggelig gjestehus.

Dag 12

Chon - Kemin - Karakol (250 km - 5 timers kjøring)

🍴 Frokost, lunsj, middag

Vi kjører ut av dalen og langs nordbredden av Issyk Kul-sjøen, verdens nest største fjellsjø. Issyk Kul betyr den varme sjøen. Til tross for dyp på opptil 668 meter og en beliggenhet på over 1600 meter over havets overflate, fryser sjøen ikke om vinteren. Dypt inne i Tienshan

var den som en oase for slitne reisende på Silkeveien, og innbyr vår tids reisende til en båttur eller en dukkert.

« – Vores vej går langs Issyk-Kuls nordlige kyst. Vi har øde bjerge til venstre og det blå hav til højre. Man kan ikke se den modsatte kyst, men et stykke over horisonten står en hvid bræmme af skyer, som ikke skifter form og ikke bevæger sig. Det er sneen på bjergkæden Terskei-Alatau, som strækker sig syd om søen. Bjergkæden på vores side hedder Kungei-Alatau. Kungei skal betyde «med ansigtet mot Solen», og Terskei betyder «bortvendt fra Solen».

Fra Hans Scherfig: Hos Kirgiserne

På bredden av sjøen ligger Cholpon Ata, der vi finner en stor slette hvor det er hundrevis av stener med helleristninger, noen fra skytternes tid, halvannet turen år f. Kr., andre langt nyere. På ettermiddagen utforsker vi byen Karakol, opprinnelig Przhevalsk, oppkalt etter den russiske oppdageren Nicholay Przhevalsky som døde her i 1888 mens han forberedte en ekspedisjon til Tibet. Vi skal se hans grav og et museum viet hans minne.

« – Vi kører igen mellem popler på den gamle vej, hvor karavanerne for et par tusind år siden transporterede silke og krydderier fra Kina og Indien til Rom, og hvor røvere og erobrere og utallige folkevandringer har bevæget sig, og hvor de døde i årtusinder er blevet begravet ved vejkanten. Silke-vejen går her gjennom et frugtbart landskab. Det er rigeligt vand i floderne og bjerg-bækkene, og det risler i små kanaler ud i merkerne og frugt-plantagerne. Kirgisiens bedste landbrugsjord er i denne østlige del av Issyk-kul-bækkenet, og her tog de første russiske nybyggere land og fordrev de indfødte fra fruktbarheden.

Fra Hans Scherfig: Hos Kirgiserne

Dag 13

Dagstur til Altyn Arashan

☪️ Frokost, lunsj, middag

På formiddagen laster vi om til russiske militærkjøretøyer for å utforske Altyn Arashan-kløften, en mil inn i fjellene fra byen Karakol. Plutselig åpner kløften seg og åpenbarer enger av blomster og planter omkranset av tette skoger, og snøkledd Palatka (5260 moh) hever seg over landskapet. Vi skal ikke klatre, men vi skal gå litt for å virkelig å oppleve landet. Vi skal også se både Karakols russisk-ortodokse kirke og moskeen, begge bygget av kineserne som et goodwill-prosjekt på tidlig 1900-tall. Alt er i tre, uten bruk av jernspiker.

Vi besøker også Jety Oguz-kløften, med utrolige fjellformasjoner. Mange legender knytter seg til stedet, og til formasjoner som Det knuste hjerte, og Sju okser.

Dag 14

Karakol - Kegen Grense - Charyn - Altyn Emel (360 km - 7 timers kjøring)

🍴 Frokost, lunsj, middag

Ikke den store dramatik i grenseland mellom Kirgisistan og Kasakhstan, og grenseformalitetene er vanligvis enkle. Vel over grensen besøker vi en kløft der elven Charyn gjennom millioner av år har gravd seg gjennom loess, sedimentære bergarter og ned i vulkansk fjell, og skapt noe som sammenlignes med Grand Canyon, men er betraktelig mindre. I det fjerne ser vi Aktau-fjellene der kalksten, sandsten og rød leire skaper underlige formasjoner i mange farver. Vi er nå inne i Altyn Emel nasjonalpark, og finner oss til rette på et familiedrevet gjestehus.

Dag 15

Altyn Emel - Almaty (270 km - 5 timers kjøring)

🍴 Frokost, lunsj, middag

Vi begynner dagen med å utforske Altyn Emel, der kazakhene snakker om «de syngende sanddyner». – Ta av skoene, klatre opp på en 150 m høy sanddyne, sett deg nedpå og skli. Sanddynene ligger stille, men når sanden er tørr og kommer i bevegelse, lyder det som et jetfly i lav høyde. Det begynner som en lav brumming og når flere mennesker skli nedover føler man vibrasjonene og lyden øker i styrke inntil den ligner et tordenvær, sies det.

« – Sidene fjern oldtid har der gået viktige karavane-veje gjennom Himmelbjergenes dale og pas. Folkevandringer og erobrere har fulgt disse veje mellem Europa og Kina og Indien. Kirgisere nævnes for første gang i kinesiske dokumenter to hundrede år før vores tidsregning. Hvornår de er kommet til Himmelbjergene ved man ikke. Herodot skriver om en skytisk samme i det indre af Asien, som «bærer stive, spidse hatte lavet af fast-vævet filt». Vi har set den slags hatte i Frunzes gader.

Fra Hans Sherfig: Hos Kirgiserne

Vi kommer så ut på de store kazakhstanske steppene og når fram Almaty, «Eplenes far», Kasakhstans største by og tidligere hovedstad, en storby med en drøy million innbyggere. Almaty ligger ved foten av Trans-Ili Alatau-fjellene, som danner bakteppe for en ekspansiv storby.

Dag 16

Almaty

🍴 Frokost, lunsj, middag

Vi vil se Almaty! Statsmuseet gir oss lærdom om regionens historie, og museet for musikkinstrumenter gir innsikt i lokale musikktradisjoner med moderne high-tech

hjelpemidler. Voznesenski-katedralen skal være den eneste katedral i verden som er bygget i tre, og det uten bruk av en eneste spiker eller skrue. Kirken ligger fint i hjertet av byens grønne lunge, Panfilov-parken. Vi skal også besøke et av byens markeder for en smak av det lokale folkelivet. På ettermiddagen kjører vi ut til landsbyen Issyk, der gravhauger fra noen hundre år før Kristus er åpnet og har gitt rike funn fra saka-kulturen, et folk grekerne kalte scytere. De var gode gullsmeder, og det lokale museet har fine smyksesamlinger og kopier av «gullmannen», som er nasjonal-ikon for Kasakhstan. Snødekte fjell hever seg bak uåpnede gravhauger.

Dag 17

Almaty

🍴 Frokost, lunsj, middag

For mange er Almaty nærmest synonymt med Medeo, et stadion der norske og andre skøyteløpere satte verdensrekorder. Fra skøytebanen går det gondolbaner opp i fjellene, vi tar et siste farvel med Himmelfjellene, breene og blomstene. Vi skal hilse på en mann som trener jaktfalker dersom han er i byen, og fyller dagen med det vi ennå ikke har sett av Almaty. Vi håper på en liten pust i bakken før middag.

Dag 18

Hjemreise

Flyavgang fra Almaty ved soloppgang, mellomlanding og flyskifte i Istanbul, og ankomst Oslo lufthavn på ettermiddagen.

Måltider inkludert: Enklere måltider på flyene